

První obchod v Česku

Retailová kultura se tu ještě nevyvinula, říká první dáma české architektury Eva Jiřičná.

PÁTEČNÍ ROZHOVOR
str. 10–11

Podnikat, či vládnout?

Zákon o střetu zájmů čeká právní bitva roku. Ministři by podnikat neměli, shodují se právníci, které oslovil deník E15.

UDÁLOSTI
str. 3

📈 CZK/EUR • 27,020/0,000 Kč 📈 CZK/USD • 25,714/+0,175 Kč 📉 PX • 934,21/-0,01% 📉 EURO STOXX 50 • 3313,02/-0,14% 📈 ZLATO • 1176,70 \$/+1,14%

KOMENTÁŘ: PROČ BABIŠ VYHRAJE VOLBY / str. 12

Krátce

Stát ušetří na koridoru Hostivař 100 milionů

Čtvrtý koridor v Praze mezi Hostivaří a jižním portálem vinohradských tunelů postaví nejlevněji sdružení firem Metrostav a Swietelsky Rail. V opakovaném tendru přišlo s cenou 3,5 miliardy korun. Předpokládaná cena byla o sto milionů vyšší. **str. 4**

Ceny palmového oleje kvůli suchu rostou

Palmový olej, který se získává lisováním oplodí tropické palmy olejné, loni ve druhém pololetí prudce zdražil. Zatímco ještě počátkem listopadu vyšlo 10 kilogramů oleje na 520 rupií, nyní je to přes 580 rupií, v přepočtu 220 korun. **str. 6**

Britové zvažují, jak regulovat imigraci

Britská vláda hledá ideální model imigrační politiky. Meziparlamentní skupina navrhuje zavedení lokálního systému víz po vzoru Kanady a povinné kurzy angličtiny pro ty migranty, kteří ji před příchodem do země neovládají. **str. 8**

twitter.com/e15news

JAN MIKEŠ:

Pižet jako první město v České republice zavádí speciální předplatné pro psy na MHD. Doufám, že štěňata budou mít dětskou slevu :D

Foto E15 Michael Tomáš

Lidový dům je v exekuci

Sociální demokraté **nesmějí nakládat** se svým sídlem v centru Prahy ani se sousedním **Lannovým palácem**. Exekutor zablokoval majetek strany kvůli dluhu **337 milionů korun** vůči právníku Zdeňku Altnerovi. **UDÁLOSTI / str. 2**

Zápisník
Jana Stuchlíka

Zakleté jádro

Čtyřicítka klimatických vědců a jaderných lobbistů vyzvala nového amerického prezidenta Donalda Trumpa, aby zachránil americký jaderný průmysl. Zatímco v 60. a 70. letech minulého století Američané udávali směr světovému využití jaderné energie, teď je ve stejné pozici Čína. V USA by se prý měla zjednodušit licenční řízení pro nové reaktory a nastartovat podpora exportu amerických technologií. Jenže těžko říct, jestli se bude nacionalistickému Trumpovi chtít pomáhat americkým firmám, jejichž zisky shrábnou Japonci.

Japonská Toshiba by mohla vyprávět. Na konci loňského roku se akcie firmy propadly tak, že smazaly skoro celý loňský růst o 87 procent. Toshiba, jíž patří americký Westinghouse, přiznala, že akvizice americké stavební firmy CB&I Stone & Webster bude finanční katastrofa. Na aktiva firmy, jež se podílí na stavbě dvou amerických reaktorů, která je o roky zpožděná a o miliardy dolarů prodražená, bude muset vytvořit opravné položky až čtyři miliardy dolarů. Loni odepsala i 2,3 miliardy dolarů z hodnoty Westinghouse. A to chtěla Toshiba na jádro do budoucna vsadit jako na klíčový zdroj zisku.

Ze zlatonosné slepice se v noční můru proměnilo jádro i v Česku. Kvůli nekonečným odstávkám Dukovan a Temelína ČEZ loni přišel až o pět miliard korun. Letos to mohou být další čtyři miliardy. Jako tradičně si ale firma i letos postěžuje, jak ji ke dnu táhne padající cena elektriny.

Protagonisté dne

Bohuslav SOBOTKA
ČESKÝ PREMIÉR

Neochota zaplatit dluh v dlouhá léta se táhnoucím sporu s advokátem Altnerem nakonec vyústila v exekuční řízení na majetek strany.

str. 2

Pavel SURÝ
ŘEDITEL SŽDC

Správa železnic ušetří. Stavebníci se poučili z prvního tendru na koridor v Hostivaři a na druhý pokus nabídli citelně nižší ceny.

str. 4

Chuka UMUNNA
LABOURISTICKÝ POSLANEC

Jím vedená meziparlamentní skupina zaměřená na sociální integraci otevřela veřejnou diskusi nad imigrační politikou Británie po brexitu.

str. 8

JEDNÁNÍ O SILNICÍCH

Foto: Žtk

MINISTR DOPRAVY Dan Ťok po včerejším jednání se zástupci Asociace krajů ČR uvedl, že kraje zřejmě letos nedostanou z přebytku Státního fondu dopravní infrastruktury (SFDI) na opravy nebo výstavbu silnic druhých a třetích tříd tolik peněz jako loni, kdy měly tři miliardy korun. Podle předběžných výsledků byly v roce 2016 prostředky fondu téměř vyčerpány.

ČSSD čelí exekuci kvůli dluhu

■ Sociální demokraté nesmějí nakládat s Lidovým domem a Lannovým palácem v centru Prahy. Exekutor zahájil exekuci na majetek strany kvůli dluhu s kořeny v éře Miloše Zemana.

Daniel Novák

U lukrativních nemovitostí vlastněných v centru Prahy sociální demokracii se v katastru objevila poznámka o zahájení exekuce. Prerovský exekutor Lukáš Jícha začal z vládní strany dolovat dluh 337 milionů korun vůči loni zemřelému právníkovi Zdeňku Altnerovi. Exekuce se týká historického sídla ČSSD Lidového domu i sousedního Lannova paláce.

„Záznam o exekuci vyznačený v katastru nemovitostí je pouze technickou poznámkou, která reflektuje skutečnost, že Obvodní soud pro Prahu 1 již před několika měsíci vydal formální pověření exekutoru Jíchovi k vedení exekuce na základě

rozsudku Městského soudu v Praze z března loňského roku,“ uvedl Jiří Chvojka, mediální zástupce právní kanceláře Bělina & Partners, která pro sociální demokracii pracuje. Nic to podle něj nemění na odkladu vykonatelnosti rozsudku, který v červnu nařídil Nejvyšší soud.

Dopady zahájené exekuce jsou ale přesto nepřijemné. „Po zahájení exekuce se zakazuje vlastníkově nakládat s nemovitostí,“ komentoval situaci advokát Bystrík Bugan. Navíc ve chvíli, kdy exekutor nechá do katastru zapsat i právo spravovat nemovitost, inkasoval by i nájemné. V tomto případě by to bylo hlavně od developerské skupiny Finep, která si pronajímá sousední Lannův palác. Dražba nemovitostí by podle právníka

Bugana nastala až v okamžiku, když exekuci nebude možné uskutečnit jinak. Musí však být přiměřená výši dluhu.

Stupňování kroků ze strany exekutora však podle ČSSD nehrozí, protože ho blokuje rozhodnutí Nejvyššího soudu o odkladu rozsudku. Exekutor další postup nekomentoval. „S ohledem na povinnost mlčenlivosti nebudu poskytovat informace o průběhu řízení,“ sdělil Jícha.

Kořeny případu sahají do roku 1997. Tehdy se sociální demokracie vedení Milošem Zemanem dohodla s Altnerem na právní pomoci ve sporu o Lidový dům. Smlouva říkala, že advokát dostane deset procent z hodnoty nemovitosti, pokud ČSSD vyhraje. K pohledávce si Altner postupem let ještě připočítal penále.

Krúpa od dluhu couvá

Pohledávku Zdeňka Altnera vůči sociální demokracii chtěl po jeho loňském úmrtí koupit i investiční dravec Pavol Krúpa. „Po naší výzvě nás nikdo nekontaktoval, přestože naše nabídka byla vzhledem k situaci korektní,“ uvedl miliardář. Dědici po Altnerovi ale neprojevili zájem pohledávku prodat. Podle Krúpy je tak už jeho nabídka bezpředmětná. /buk/

Ministři by podnikat neměli, shodují se právníci

■ Ačkoli je osud zákona zatím nejistý, ministr financí Andrej Babiš se vlastnictví Agrofertu a fondu Hartenberg chce vzdát do konce ledna.

Pavel Otto

Upravený zákon o střetu zájmů čeká právní bitva roku, hlavní slovo bude mít Ústavní soud. Poslanci na nadcházející schůzi velmi pravděpodobně přehlasují veto prezidenta Miloše Zemana, který se chce na ústavní soudce obrátit. Stejný postup avizoval ministr financí Andrej Babiš (ANO).

Šéf státní pokladny se podle svých slov vlastnictví Agrofertu i fondu Hartenberg, který investuje jeho peníze do zdravotnictví, vzdá do konce ledna. Akcie zemědělsko-potravinářského holdingu ovládajícího i významná média zřejmě převede do svěřenského fondu.

Senátor Žaloudík dostane ocenění

Lékařský odborový klub (LOK-SČL) dá letošní Cenu za statečnost senátorovi Janu Žaloudíkovi z ČSSD, který hlasoval proti zákonu z dílny ministra zdravotnictví stejné politické strany.

„Jako jeden z mála lékařů zákonodárců se postavil proti nekvalitní novele a výrazně přispěl k jejímu odmítnutí a vrácení do Poslanecké sněmovny,“ vysvětluje předseda LOK-SČL Martin Engel.

Jedná se o zákon o vzdělávání lékařů, který mění podmínky, jež musí lékař splnit, aby pracoval samostatně. Při projednávání v Senátu Žaloudík uvedl, že normu nepodporují mladí lékaři, kterým měl přinést zlepšení. /ač/ **Více E15.cz**

Právníci nechtějí předjímat, jak pře dopadne. Nemyslí si však, že Zeman s Babišem mají vítězství jisté. „Pan Babiš není jen poslanec, je člen exekutivy, a navíc ministr financí, který rozhoduje o přidělování dotací firmám. Takže konflikt zájmů v jeho případě nepochybně je, když právě jeho společnost jsou největšími příjemci dotací u nás,“ řekl Vladimír Balaš z Právníkové fakulty Univerzity Karlovy. Dodal, že záleží na tom, zda se soud zaměří na střet zájmů, nebo na možné omezení soukromého vlastnictví, případně práva podílet se na veřejné moci.

I podle dalšího ústavního odborníka Václava Pavlíčka je nepřijatelné, aby se v rukou člena vlády koncentrovala tak velká

politická, ekonomická a mediální moc. „Otázkou ale je, zda soud nebude zákon posuzovat tak, že je namířený proti jednotlivci,“ poznamenal.

K podnikání ministrů se nedávno vyjádřil také předseda Ústavního soudu Pavel Rychetský. Připomněl, že ve svých právech byli omezováni vždy. „Je řada momentů, které volají po změnách ústavy. Jejich autoři mohli, když už se inspirovali československou ústavou z roku 1920, zakotvit

do základního zákona neslučitelnost funkce ministra s podnikatelskými či jinými ekonomickými aktivitami. Měla to stanovit zvláštní norma o tom, kdo může a za jakých okolností zastávat funkci ministra, která ale nikdy nebyla přijata,“ uvedl. **NÁZORY str. 12**

Právníci nechtějí předjímat, jak pře dopadne. Nemyslí si však, že Zeman s Babišem mají vítězství jisté.

Kauza CASA se vrací k obvodnímu soudu

Státní zástupce uspěl se stížností proti vrácení kauzy nákupu letadel CASA k došetření. Odvolací pražský městský soud rozhodnutí zrušil, a věc se tak bude znovu zabývat obvodní soud. Vyplývá to z justiční databáze Infosoud. V kauze čelí obžalobě někdejší ministryně obrany Vlasta Parkanová a bývalý šéf ministerské sekce vyzbrojování Jiří Staněk.

Usnesení, na které upozornila Česká televize, vydal pražský městský soud ve středu po neveřejném zasedání. Na základě jeho pokynu musí soudkyně Obvodního soudu pro Prahu 6 Markéta Binderová znovu zhodnotit své zářijové rozhodnutí, podle nějž pražské vrchní státní zastupitelství zatím obžalobu

vůbec nemělo podávat. Mluvíci městského soudu Markéta Puci řekla, že písemná podoba střeďečního usnesení zatím nebyla vyhotovena, a proto není možné sdělit podrobnosti k jeho právní argumentaci.

O nákupu letounů CASA za více než 3,5 miliardy korun rozhodla Topolánkova vláda v roce 2009. Nákup byl od počátku mnohými odborníky a médii kritizován jako předražený. Hovořilo se také o tom, že za pořízením letadel stál silný tlak vysoce postavených úředníků ministerstva obrany, kteří španělské stroje prosadili proti vůli některých armádních představitelů. Bývalá ministryně podle kriminalistů nenechala zpracovat nezávislý posudek na cenu letounů. /čtk/

Žižkov chce Muchu na Vítkově. Ovlivnit to nemůže

Jan Pavec

Vedení třetí pražské části by chtělo dostat cyklus obrazů Slovanská epopej od světově známého malíře Alfonse Muchy na vrch Vítkov. K příspěvku do veřejné sbírky na výstavbu pavilonu na severním svahu směrem na Karlín vyzývá i v lednových Radničních novinách. Jenže budova na Žižkově nakonec vůbec nemusí stát.

Na výstavbu pavilonu už přispěla 300 tisíci korun samotná Praha 3, 110 tisíc pak darovala její společnost SMP spravující nemovitosti. „Další finanční dary prozatím nejsme schopni vyčíslit, protože ještě není k dispozici výpis z konta nadačního fondu,“ uvedla tisková mluvčí městské části Michaela Luňáčková.

Radnice zatím neví, kolik peněz by na finální stavbu bylo potřeba. Prostředky vybrané ve sbírce budou směřovat na veřejnou architektonickou soutěž. Kdo přispěje více než pět tisíc korun, měl by mít své jméno uvedené na stěně pavilonu.

K tomu ale nemusí dojít, osud budovy na Vítkově je totiž nejistý. Rozhodovat o ní bude rada hlavního města, Praha 3 bude potřebovat tisíc

podpisů občanů, aby se podnětem zastupitelstvo zabývalo. „Přepokládáme, že tento počet budeme mít do konce ledna,“ uvedla Luňáčková.

Jenže magistrát se zatím poohlíží spíše jinde. Na začátku týdne zveřejněná analýza Institutu plánování a rozvoje hlavního města preferuje výstavbu budovy pro Muchovo dílo na místě bývalého nádraží na Těšnově nedaleko autobusového nádraží Florenc. Starostka Prahy 3 Vladislava Hujová se proti výstavbě u rušné křižovatky ohradila a označila ho za mrhání veřejnými prostředky.

Ona sama je ve své městské části terčem kritiky kvůli své sbírce. „Doporučujeme lidem, aby na tento pochybný projekt peníze neposílali,“ řekla spolupředsedkyně opoziční Strany zelených Petra Jelínková. „Považujeme za neohravné, že starostka již teď slibuje darujícím zveřejnění jejich jmen v pavilonu, který sama nestaví ani nefinancuje a který na Vítkově vzniknout zřejmě vůbec nemá.“

Praha 3 slibuje, že pokud se projekt neuskuteční, nabídne dárčům dvě možnosti – buď jim peníze vrátí, nebo je přesune na výstavbu pavilonu v jiné části Prahy.

NUTNÁ REKONSTRUKCE

Foto: čtk

OD ZÍTŘEJŠÍHO ZAHÁJENÍ provozu bude uzavřena stanice metra B Jinonice. Stanici budou soupravy jen projíždět. Důvodem je rekonstrukce stanice, do níž zatím zatéká. Konec výluky je naplánován na letošní srpen.

Metrostav má na dosah obří zakázku v Hostivaři

■ Cena dostavby čtvrtého koridoru v Praze ve druhém tendru vzrostla o sto milionů.

Jan Šindelář

Čtvrtý koridor v Praze mezi Hostivaři a jižním portálem vinohradských tunelů postaví nejlevněji sdružení firem Metrostav, Swietelsky Rail a SMP CZ. Přišlo s nabídkou 3,5 miliardy korun, zatímco předpokládaná cena byla o sto milionů korun vyšší. Je to největší železniční tendr

posledních let a zároveň druhý pokus Správy železniční dopravní cesty zakázku přidělit. První soutěž železničáři zrušili v srpnu, nejlevnější nabídka přítom byla o sto milionů korun nižší než ta nynější.

Výsledek včerejšího otevírání obálek na Správě železniční dopravní cesty má deník E15 potvrzen ze dvou zdrojů.

Samotná správa železnic jej odmítla sdělit. Na druhém místě skončilo sdružení

Eurovia a Strabag Rail s cenou 3,7 miliardy korun. Jen o pouhých šest milionů dražší nabídku předložilo konsorcium litoměřické firmy Chládek & Tintěra s rakouskou společností Habau. Celkem přišlo šest nabídek a pouze jediná – od OHL

Nejnižší nabídka na stavbu koridoru za

3,5

miliardy znamená, že stavebníci šli s cenami výrazně dolů.

ŽS – překročila hranici čtyř miliard korun.

Nabídky soutěžících teď poputují ke komisi k posouzení kvalifikace. Právě kvalifikace posunula příběh hostivařského koridoru k už druhému tendru. První soutěž správa železnic zrušila těsně před vyhlášením výsledků s odůvodněním, že nemůže dostatečně posoudit kvalifikaci. Následná kontrola z ministerstva dopravy pak označila zdůvodnění jako nejasné, samotné zrušení veřejné soutěže ale považovala za zákonné.

V celém příběhu hraje klíčovou úlohu společnost Chládek & Tintěra, která v prvním tendru nabídla nejnižší cenu 3,4 miliardy korun a jako jediná se dostala pod projektový předpoklad ve výši 3,6 miliardy. Všechny ostatní firmy tehdy přišly s cenami nad čtyři miliardy, druhá byla stejně jako nyní Eurovia se Strabagem s cenou 4,3 miliardy.

Stavební giganty tak ve druhém tendru šly s cenami výrazně dolů, například zmíněné konsorcium v čele s Eurovií o 600 milionů korun. K nižší ceně je mohlo donutit právě překvapení z první soutěže v podobě cenového vítězství menší firmy z Litoměřic. Ta naopak svou vyšší cenu v novém tendru zdůvodňuje zpřísněním podmínek a nutností vytvořit sdružení. Metrostav a Swietelsky se první soutěže neúčastnily.

Rekord: automobilky prodaly čtvrt milionu aut

■ Nejoblíbenějším modelem na českém trhu se loni stala Škoda Octavia. Nových majitelů tohoto vozu bylo přes 28 tisíc.

Prodej nových osobních aut v Česku vzrostl v loňském roce o 12,5 procenta na rekordních 259 693 vozů. První místo připadlo na Škodu Auto s tržním podílem 31,7 procenta. Růst táhla pokračující konjunktura a důvěra lidí i firem v ekonomiku, uvedl Svaz dovozců automobilů. Poradenská firma PwC čeká další růst

prodejů. „Letošek bude opět rekordní rok, ale ve znamení zpomalování. Odhadujeme růst sedm až dvanáct procent na 278 až 291 tisíc osobních aut. Bude záležet na reakci na končící intervence ČNB a na hospodaření vlády v předvolebním roce,“ uvedl Vojtěch Opleštil z PwC.

Škoda Auto loni zvýšila prodej o více než jedenáct procent na 82,3 tisíce aut. Následují Volkswagen s růstem o dvanáct procent na 26,6 tisíce a automobilka Hyundai, která prodala téměř 21 tisíc vozů, meziročně o sedm procent více. Na dalších místech jsou značky Ford, Dacia a Renault.

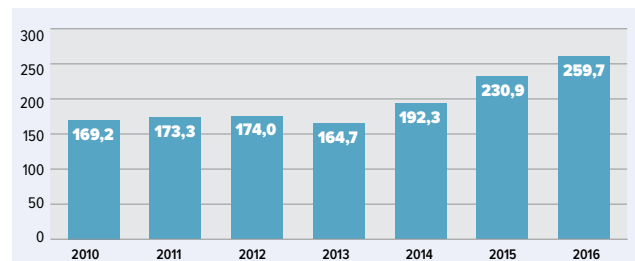
Tři čtvrtiny vozů nakoupily firmy, zbytek soukromé osoby. Nejprodávější byly vozy nižší střední třídy s podílem 21 procent, následují SUV a terénní auta s pětinnovým podílem. Podíl vozů s benzinovým motorem činil 54,6 procenta, s dieslovým motorem mírně klesl na necelých 43 procent. Podíl hybridů dosáhl šesti desetin procenta a prodaly se také dvě stovky elektromobilů.

Nejoblíbenějším modelem byla Škoda Octavia s 28,4 tisíce prodanými vozy, následuje Škoda Fabia, Rapid a Superb. Na dalších místech skončily Hyundai i30 a Volkswagen Golf.

Podle společnosti Médea koupili zákazníci v Česku loni jen 219,2 tisíce nových osobních aut a zbývajících zhruba čtyřicet tisíc prodejci do tří měsíců odregistrovali a prodali do zahraničí v rámci reexportů.

Registrace dovezených ojetých aut stouply o 8,6 procenta na 164,4 tisíce vozů, z toho 52 procent aut bylo starších deseti let. V závěru roku dovoz podle skupiny AAA Auto výrazně klesl. /čtk/

Prodej nových osobních automobilů v Česku (v tisících)

OBAL PRO MRAKODRAPY

Vizualizace čtk

DVOU MILIARD KORUN dosáhne hodnota zakázky na vytvoření vnějšího pláště ze skla a lehkých kovů pro jedny z nejvyšších staveb v Londýně. Česká firma Sipral dokončí dvě budovy v bytovém projektu Wardian London ve finanční čtvrti Canary Wharf v roce 2019. Východní věž s 55 patry dosáhne 183 metrů, západní o padesáti patrech bude vysoká 170 metrů.

B. Braun se hádá se svým logistickým partnerem

Část dodávek od známého dodavatele zdravotnických prostředků do českých nemocnic a ambulancí se mohla v prosinci opozdit.

Adéla Čabanová

Dodavatel zdravotnických prostředků B. Braun Medical se dostal do sporu se svým logistickým partnerem CEDES Logistik. Záležitost je velmi citlivá pro obě strany. Vzájemná spolupráce trvala řadu let. Podle zdroje blízkého firmě CEDES Logistik byl pro ni B. Braun nejvýznamnějším zákazníkem. Jádrem sporu spo-

čívá zřejmě v pohledávkách v řádu milionů korun, které chce CEDES zaplatit, ale B. Braun je neuznává.

„CEDES Logistik ve svých skladech od osmého prosince zcela protiprávně zadržuje zboží – léčivé přípravky a zdravotnické prostředky, jež měl doručit zdravotnickým zařízením,“

uvedla mluvčí B. Braun Medical Lucie Kocourková. „Vývíjíme maximální snahu, aby dopad na zdravotnická zařízení byl co nejmenší,“

dodala. Pro B. Braun Medical znamenal spor narušení plynulého toku části dodávek, jak napsal v prosinci zákazníkům.

Lékový ústav firmě B. Braun Medical zakázal využívat sklad v Rudné u Prahy, neboť nebyl schválen pro distribuci léků.

Zpoždění se mohlo týkat infuzních roztoků, materiálů pro dialýzu nebo dezinfekcí.

„Z platných smluv jsme stále vázáni mlčenlivostí,“ uvedl zástupce CEDES Logistik

Martin Vojtíšek. Nesouhlasí s tvrzením B. Braun Medical, že zadržování zboží přišlo nečekaně. „Na problém jsme upozorňovali od února 2016,“

tvrdí Vojtíšek. B. Braun Medical teď dováží veškeré zboží z centrálních skladů v Německu prostřednictvím jiné logistické firmy. Vznikly ale další potíže. Státní ústav pro kontrolu léčiv firmě zakázal využívat sklad v Rudné u Prahy, neboť nebyl schválen pro distribuci léků. B. Braun Medical ale odběratele uklidňuje, že tam léky pouze překládá a pro překladiště neplatí tak přísná pravidla. „Kontrola doposud neskončila,“ uvedla mluvčí lékového ústavu Lucie Přinesdomová.

B. Braun Medical, součást německého koncernu B. Braun, utržila předloni 1,8 miliardy korun a skončila v zisku 74 milionů korun.

Teplárny platí za snižování emisí miliardy

Tuzemské teplárenské společnosti loni investovaly do snižování emisí 2,8 miliardy korun. Jejich investice do ochrany ovzduší od roku 2013 činí devatenáct miliard korun, uvedlo Teplárenské sdružení ČR. Investice budou dál pokračovat, i když většina zásadních modernizačních projektů už skončila.

„Do roku 2022 bude potřeba v teplárenství investovat dalších nejméně pět miliard korun,“ vyčíslil předseda výkonné rady sdružení a expremiér Mirek Topolánek. Sdružení také upozornilo, že směrnice Evropské unie z roku 2015 nově nařizuje do prosince roku 2018 významně snížit emise i menším teplárnám, avšak příslušné prováděcí vyhlášky jsou ve skluzu. /čtk/

Krátce

Finep prodal o dvanáct procent více bytů

Developerská společnost Finep prodala loni 658 nových bytů v bytových domech, meziročně o dvanáct procent více. Počet prodaných rodinných domů Finepu vzrostl o polovinu na třicet. Hodnota transakcí firmy meziročně vzrostla o pětinu na 2,39 miliardy korun.

Těžba uranu v Geamu opustí přes 150 lidí

Kvůli ukončení hlubinné těžby uranu na Žďársku odejde z těžebního závodu Geam koncem března 154 pracovníků. Komerční těžba uranové rudy v dole Rožná skončila podle plánu loni, teď už probíhají likvidační práce. Geam, který spadá pod státní podnik Diamo, zaměstnává přes sedm stovek lidí.

Růst Pivovaru Svijany zpomalil i kvůli EET

Rekordních 625 tisíc hektolitrů piva dodal loni na trh soukromý Pivovar Svijany. Jeho výstav však meziročně stoupl jen o tisíc hektolitrů.

Způsobil to hlavně pokles prodeje sudového piva a EET – firma přišla po celé zemi o stovku odběratelů, hlavně na vesnicích.

Farmáři dostanou náhrady za ptačí chřipku

Chovatelé mohou žádat za drůbež poraženou kvůli ptačí chřipce o odškodnění od státu. Ministerstvo zemědělství má letos pro případy nákaz 31,3 milionu korun. Farmáři ale musejí zažádat o náhradu do šesti týdnů od utracení chovu. Veterináři potvrdili třetí ohnisko vysoce patogenní ptačí chřipky na jižní Moravě.

Jediným majitelem Globdata je Palcr z J&T

Novým vlastníkem společnosti Globdata, která se zabývá mobilními platbami, se na přelomu roku stal spolujednatel J&T Dušan Palcr. Vlastníky dosud byli Pavel Zákavský, Martin Cechl a firma Nidus. Na financování transakce v neuvedené výši se podílela J&T Banka a skupina J&T Finance Group. /čtk, bo/

264443/10

INZERCE

SPECIÁLNÍ HUDEBNÍ ČÍSLO

právě
v prodeji

POŘÍDÍŠ V TRAFICE NEBO POHODLNĚ PŘES SMS!
POŠLI SMS VE TVARU **FORMEN71MEZERAJMJENOMEZERA** PŘIJMENEZERA ADRESAMEZERA PSC NA TELEFONNÍ ČÍSLO **90211**

PRÍKLAD: FORMEN71 JAN NOVAK PRUBEZNA 233 OLOMOUC 2536.

CENA KAŽDÉ PŘIJATÉ SMS JE 69 Kč VČ. DPH (ZAHŔNUJE POŠTOVNÉ I BALNÉ). PROVOZUJE CN INVEST, A. S., INFOLINKA 296 363 199 VE VŠEDNÍ DNY 8-16HOD. MOBIL@CNINVEST.CZ, WWW.PLATMOBILEM.CZ

CASOPISFORMEN

FORMEN_CZ

FORMENONLINE.CZ

El Niño zdražilo palmový olej

■ Indonésii a Malajsií, které společně drží až 90 procent trhu s palmovým olejem, zasáhlo nebyvale silné sucho.

Arsen Lazarevič

Celospolečensky kontroverzní palmový olej, který se získává lisováním z oplodí tropické palmy olejné, zaznamenal ve druhém pololetí minulého roku prudký růst cen. Zatímco ještě počátkem listopadu vyšlo deset kilogramů palmového oleje na 520 indických rupií, nyní je to více než 580 rupií (přibližně 220 korun). „Hlavním důvodem ke zdražení byl El Niño efekt, který kvůli výraznému suchu zásadně snížil loňskou sklizeň

KONTROVERZNÍ PLODINA. Pracovník manipuluje s oplodím tropické palmy olejné, jehož lisováním palmový olej vzniká.

a způsobil snížení světových zásob,“ uvádí analytik Richard Mirátský z Komerční banky. Produkce v Indonésii, která je největším světovým

výrobcem palmového oleje, tak kvůli počasí poklesla o půl milionu tun na 32 milionů tun. Palmový olej je přitom zásadní především pro indonéskou oblast Sumatru, kde se nachází téměř 70 procent palmových plantáží, které vytvářejí miliony pracovních míst. Společně s Malajsií, která je dvojkou v produkci, tak tamní pole generují 85 až 90 procent světové výroby.

Malajsijská vládní představitel si ale růst cen pochvalují. „Věřím, že drobní zemědělci budou mít prospěch z růstu příjmů, který způsobily vyšší ceny. Peníze by měli uložit, aby mohli vykryt období, kdy dojde

k poklesu cen. Nechceme, aby k tomu došlo, ale pokud se tak stane, drobní zemědělci jsou připraveni,“ řekl Datuk Seri Ahmad Hamzah, který předsedá vládnímu Úřadu pro palmový olej.

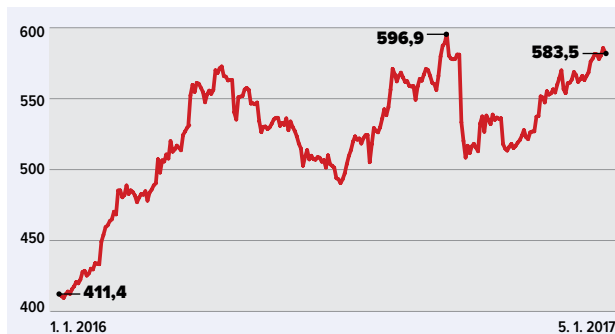
Další vývoj cen by měl být ovlivněn pokračující nepříznivou počasí, k poklesu tak dojet nemusí. „Zatímco poptávka po palmovém oleji, který se hojně využívá hlavně v potravinářství a kosmetice, výrazně roste ke konci roku, nepříznivý vliv počasí na úrodu, produkci a zásoby bude pokračovat i v začátku tohoto roku, což bude vytvářet pokračující tlak na cenu této komodity,“ dodává Mirátský.

Fed: Trump zvýší inflaci

Bankéři americké centrální banky Fed podle zápisu z posledního jednání očekávají, že daňové škrty, které chystá příští prezident Donald Trump, povedou k rychlejšímu růstu úrokových sazeb. „Víra investorů, že Donald Trump rozpumpuje ekonomiku, vedla ke zvýšení očekávání růstu inflace zhruba o 0,3 procentního bodu. V podobném rozsahu se zvýšila i očekávání budoucího zvyšování úrokových sazeb,“ vysvětlil Michal Brožka, investiční strateg Raiffeisenbank s tím, že neaktivnější z členů Fedu považuje za vhodné pro letošek zvýšení sazeb až o 1,5 procentního bodu.

ECB naopak sazby drží na nule. Podle údajů Eurostatu přitom došlo téměř k zdvojnásobení tempa růstu spotřebitelských cen z listopadových 0,6 procenta na 1,1 procenta v prosinci, čímž inflace vystoupila na nejvyšší úroveň za poslední tři roky. I z tohoto důvodu vyzvali němečtí ekonomové ECB ke zvýšení úrokových sazeb. „Je nejvyšší čas normalizovat měnovou politiku,“ uvedl Stefan Bielmeier, hlavní ekonom DZ Bank, pro deník Bild. Podle oslovených českých analytiků není ale zvýšení sazeb pro tento rok pravděpodobné. /al/

Vývoj cen palmového oleje (v indických rupiích za 10 kg)

Pramen Investing.com, komoditní burza MCX

Kurzovní lístek ČNB

Platnost od 5. 1. 2017

Země	Množství	Kurz
Austrálie	1	18,759
Čína	1	3,734
Dánsko	1	3,635
EMU	1	27,020
Chorvatsko	1	3,565
Japonsko	100	22,087
Kanada	1	19,343
Maďarsko	100	8,762
Norsko	1	2,995
Polsko	1	6,188
Rusko	100	43,258
Švédsko	1	2,834
Švýcarsko	1	25,249
Turecko	1	7,104
USA	1	25,714
Velká Británie	1	31,602

Akcie na pražské burze

5. 1. 2017

Název	Kurz [Kč]	Změna [%]
CETV	66,90	-0,22 %
ČEZ	420,00	-0,62 %
Erste Bank	791,30	-0,03 %
Fortuna	87,30	-0,23 %
Kofola	365,00	0,00 %
KB	891,50	-0,06 %
Moneta	82,40	0,00 %
O2 CR	271,00	0,00 %
Pegas	765,10	-1,05 %
Philip Mor. ČR	13 330,00	0,07 %
TATRY	655,00	0,00 %
Unipetrol	181,60	0,89 %
VIG	608,70	1,47 %
Celkový objem (v tisících korun)	558 730	

Krátce

Hodnota bitcoinu prudce klesla

Hodnota kybernetické měny bitcoin se včera propadla o více než pětinu. Bitcoin tak ztratil vysoké zisky z minulých týdnů a zaznamenává nehlubší denní ztrátu za téměř dva roky. Hodnota měny na evropské burze Bitstamp klesla na 885 dolarů za jednotku z ranních asi 1130 dolarů.

Deutsche Bank zaplatí pokutu za daňové podvody

Deutsche Bank musí v USA zaplatit 95 milionů dolarů, aby urovnala obvinění z daňového podvodu. Potvrdil to newyorský prokurátor Preet Bharara. Deutsche Bank se podle amerických úřadů v roce 2000 pomocí sítě firem snažila ukrývat peníze před správcem daně.

Pegas Nonwovens končí na burze v Polsku

Nízké objemy obchodů vedly zlínského výrobce netkaných textilií Pegas Nonwovens k ukončení obchodování s akciemi na varšavské burze. Poslední obchody by měly proběhnout v polovině března. /čtk/

Dánské soláry vyrábějí levněji než v Německu

■ Historicky nejlevnější solární elektrárna v Dánsku vznikne díky naprosté specializaci fotovoltaického konsorcia.

Jan Stuchlík

V prosincové dánské pilotní aukci na stavbu 20 megawattů solárních elektráren vyhrály tři fotovoltaické parky konsorcia Pure & Better Energy. Řekly si o zelený bonus na dvacet let ve výši 17,40 eura za megawathodinu, který se vyplácí k tržní ceně elektřiny. Při cenách z roku 2016 by tak elektrárny inkasovaly za každou megawathodinu 44,20 eura. To je historicky nejlevnější solární elektrárna v Dánsku. O třetinu dokonce překonává i výkupní ceny ze sousedního Německa, které v podobných regionálních oblastech vysoutěžily nové německé elektrárny v posledním loňském tendru.

Historicky nízká cena, o niž si dánské konsorcium řeklo, je možná díky kombinaci technické optimalizace, což výrazně snižuje náklady na provoz zařízení, a výhodného financování. Řídící partner Pure & Better Energy Rasmus Kjaer v časopise PV Magazine vysvětlil, že firma dokáže investiční i provozní náklady udržet nízkou díky tomu, že se angažuje v celém solárním hodnotovém řetězci: obchoduje a pronajímá pozemky, pracuje jako developer solárních projektů i jejich generální dodavatel. Zařizuje ovšem také financování a dlouhodobou správu elektráren, které si nechává ve svém vlastnictví.

„V Německu je často vidět, že do projektu vstupuje několik osob. Jedna má pozemek, z něhož chce mít maximální zisk. Další je generálním dodavatelem, jiný subjekt zase generálním vlastníkem. Požadované marže se přitom

sčítají. Náš obchodní model snižuje jak náklady, tak zisk,“ dodává Kjaer.

Dánská aukce byla otevřená i pro německé elektrárny, žádala se jí ale nezúčastnila. Podle Kjaera nebyla požadovaná kapacita pro německé účastníky dostatečně velká. Jenže Dánové převálcovali Němce také ve společné aukci, kterou vypsal německá Bundesnetzagentur. Požadovaných padesát megawattů si rozebralo pět dánských projektů, které si řekly o podporu ve výši 53,60 eura za megawathodinu.

Elektřina ze slunce se zatím v Dánsku podílí na krytí spotřeby jen z necelých dvou procent. Dominantním zdrojem je vítr, který ve špičkách vyrábí až 150 procent spotřeby. V průměru vítr pokrývá 40 procent dánské spotřeby. Do roku 2025 by se instalovaný výkon slunečních elektráren měl zvednout ze 783 na 2115 megawattů, což bude srovnatelné s Českem. Pak by sluneční elektrárna měla kryt spotřebu z pěti procent. Výhodou Dánska je, že osvit panelů je srovnatelný s Německem, ale při nižších průměrných teplotách mají vyšší účinnost výroby.

Španělsko znovu podpoří soláry

V první třetině letošního roku vypíše Španělsko aukce na výstavbu zelených elektráren s výkonem tři tisíce megawattů. Uspějí ti, kteří si řeknou o nejnižší podporu. Poprvé od roku 2012, kdy Španělsko zrušilo podporu nových solárních elektráren, si mohou na dotace sáhnout i investoři do fotovoltaik. Podmínkou aukce je, že vítězné elektrárny musejí začít vyrábět elektřinu do konce roku 2019. Španělsku má tendr pomoci splnit cíl, aby do roku 2020 pocházelo z obnovitelných zdrojů 20 procent energie.

Speciál Auto Tipu o veteránech a youngtimerech

PRODUKT ČERNÉ MAGIE OPEL MANTA BLACK MAGIC

NAVÍC:

- KOUZLO 16V MOTORŮ
- MERCEDES 190 2.5-16 VS. BMW M3

A DALŠÍ NA 132 STRANÁCH

PRÁVĚ V PRODEJI

Britové zvažují, jak regulovat imigraci

■ Kabinet Theresy Mayové se v návrhu reformy přistěhovalectví inspiroval hlavně Kanadou.

Jan Vávra

Vláda Velké Británie hledá po odhlasování odchodu země z Evropské unie ideální model imigrační politiky. Meziparlamentní skupina zaměřená na sociální integraci navrhuje zavedení lokálního systému víz po vzoru Kanady a povinných kurzů angličtiny pro ty migranty, kteří ji před příchodem do země neovládají. Místní samosprávy by si

tak podle návrhu měly samy stanovovat přistěhovalcké kvóty. Omezení počtu příchozích cizinců by rovněž mohlo vycházet z potřeb hospodářských sektorů, zpráva komise píše o naplňování specifických „ekonomických a kulturních potřeb“.

Labouristický poslanec a předseda řečené meziparlamentní komise Chuka Umunna vidí v navrhovaném systému střední cestu mezi „bezbřehým multikulturalismem“ let minulých a tlakem na kulturní asimilaci, jenž je zřetelný třeba ve Francii.

„Je jasné, že imigrace dopadla na různé britské komunity odlišně a rychlost s ní spojených změn

mnohé obyvatele znepokojila,“ uvádí podle agentury Bloomberg Umunna. Sama agentura současně připomíná, že právě přistěhovalectví bylo klíčovým důvodem pro odhlasování brexitu.

Návrhy Umunnovy komise vyvolaly rozmanité reakce. Ředitel think tanku Britská budoucnost Sunder Katwala je přivítal s tím, že „povedou k většímu tlaku na vládu přijmout v otázce integrace konkrétní opatření“.

Naopak podle Strany nezávislosti Spojeného království, která byla hybatelem vystoupení Británie z Evropské unie, zpráva selhává v zásadní věci – nezasazuje se o plošné snížení počtu nově příchozích cizinců do země.

Tento úkol si však již vytýčila sama britská vláda. Čistá migrace do Británie podle posledních údajů dosahuje více než 330 tisíc osob za rok a konzervativní premiérka Theresa Mayová chce v budoucnu toto číslo stlačit pod 100 tisíc. V tomto ohledu věrně kopíruje úmysl svého předchůdce Davida Camerona, který na premiérskou funkci rezignoval po referendu o vystoupení Velké Británie z EU. **Více E15.cz**

TŘETÍ CESTA. Návrh své komise charakterizuje Umunna jako střední cestu mezi „bezbřehým multikulturalismem“ let minulých a tlakem na kulturní asimilaci, jenž je zřetelný ve Francii.

Foto profimedia.cz

POSILOVAL VÍROU

Foto Reuters

OBYVATELE několika částí střední Itálie, v nichž ve druhé polovině minulého roku 2016 řádila tři devastující zemětřesení (všechna přes 6. stupeň Richterovy škály), včera přijal v aule Pavla VI. ve Vatikánu papež František. Zhruba stovka obcí v oblastech Marche, Umbria, Lazio a Abruzzo se dodnes z říjnové pohromy nevzpamatovala, a tak byla pro jejich obyvatele papežova novoroční slova útěchy alespoň psychickou vzpruhou.

Zatýkání pučistů pokračuje

V souvislosti s červencovým zmařeným pokusem o státní převrat zadržela turecká policie dva zaměstnance holdingu Dogan, který mimo jiné vlastní noviny Hürriyet, tiskovou agenturu Dogan a televizní stanici CNN Türk. Hlavního právního poradce a bývalého výkonného ředitele úřady podezírají z napojení na hnutí duchovního Fe-thullaha Gülena. Ve východním Turecku včera už padly první tresty kvůli červencovému puči. /čtk/

Náš člověk v USA

Julie Urbišová

Trump a Twitter, tak to se rýmuje

Poslední dny před inaugurací tráví Donald Trump na spanilé jízdě po Spojených státech. Děkuje svým voličům a zároveň se ujišťuje, že teď už jsou klidní. Když vyhrál, už přece mohou být v pohodě, a agresivita – tolik potřebná a vsudypřítomná během

kampaně – může jít stranou. Zatímco však se svými živočišně zbarvenými projevy nemá problém postavit se tisícům příznivců, předstoupit před novináře se zatím spíše obává, či dokonce bojí.

Několikrát v poslední době v Americe zaznělo, že podobně jako televize kdysi pomohla vyhrát volby charismatickému Johnu F. Kennedymu, Trump zvítězil díky sociálním sítím. Právě na ně se obrací vždy, když má něco na srdci. A to hned. Klidně uprostřed noci, když si potřeboval postěžovat na Hillary, nebo několik dní po volbách, aby se pochlubil, který ze světových státníků už mu telefonicky poblahopřál.

Novináři si nejspíš budou muset zvyknout, že v éře Donalda Trumpa už ani tak nepůjde o tisková komuniké či pravidelné konference, ale o útržkovité komentáře, psané často v záplavě emocí, ale už bez doplňujících informací, a hlavně dotěrných novinářů, kteří je žádají. Je to strach z kvalifikovaných a prostředí znalých žurnalistů?

Pro srovnání: když v roce 2008 zvítězil Barack Obama, před novináře předstoupil hned po třech dnech. Trumpův tým neuspořádal tiskovou konferenci od července minulého roku. Trump sice poskytl několik rozhovorů konkrétním reportérům, součástí takových dohod ale

bývá i schválení probíraných témat. Moment překvapení, či snad kontroverze se neočekává. Trump se netají tím, že mainstreamová média příliš v lásce nemá. A stejnou podporu dostává od svých voličů, kteří se cítí poctěni, že jsou oni těmi prvními, kdo zprávy od prezidenta dostanou.

Haleluja, chtělo by se zvolat. Donald Trump právě na Twitteru oznámil, že ve středu 11. ledna v New Yorku uspořádá tiskovou konferenci. Snad ji zase – jako tu ohlášenou v prosinci – nezruší a ukáže, jak pohotový a věci znalý nový americký prezident je.

Autorka je novinářkou žijící v USA

Mazièrův návrh centralizovat síly se nelíbí

Především odmítavé reakce zatím na německé politické scéně vyvolává návrh ministra vnitra Thomase de Maizièra přesunout část bezpečnostních kompetencí z jednotlivých zemí na spolkovou úroveň.

Proti se staví koaliční SPD, CSU, ale také někteří politici jeho vlastní strany CDU.

Maizière s návrhem přišel po útoku na vánoční trh v Berlíně,

jehož pachatelem byl Tunisian Anis Amri. Toho sice několik měsíců německé tajné služby sledovaly, jeho útoku, který si vyžádal 12 životů a desítky zraněných, ale zabránit nedokázaly. Podle Maizièra by systému kriminálních úřadů i civilní kontrarozvědky prospělo, kdyby se více centralizoval.

Návrhy vzápětí kritizoval šéf sociálních demokratů a vicekancléř Sigmar Gabriel, podle něhož by zdoluhavá reforma federálního uspořádání mohla vést k tomu, že

se jednotlivé bezpečnostní úřady budou roky muset zabývat samy sebou, místo aby bojovaly proti zločincům a teroristům.

Ještě jednoznačněji se proti návrhu postavila bavorská

vládní strana CSU. „Můžu říci jenom tolik: K rozpuštění bavorského úřadu na ochranu ústavy nikdy nedojde,“ řekl šéf bavorské vlády Horst Seehofer.

„K rozpuštění bavorského úřadu na ochranu ústavy nikdy nedojde,“ řekl šéf bavorské vlády Seehofer.

Maizièrovy úvahy už odmítla i opoziční Levice a část politiků jeho CDU, otevřeně se k ní naopak stavějí Zelení i kancléřka a šéfka křesťanských demokratů Angela Merkelová. Ani jejich případná podpora by ale na zásadní změny v této oblasti nejspíš nestačila. Zástupci německých zemí, které by připravila o výrazné pravomoci, ji totiž – pokud by prošla Spolkovým sněmem – mohou nakonec odmítnout ve Spolkové radě, která je zastoupením zemských kabinetů. /čtk/

Krátce

Americké tajné služby považují Rusko za hrozbu

Rusko, jež disponuje vyspělými útočnými počítačovými programy s důmyslnými funkcemi, představuje závažnou a rostoucí hrozbu pro zájmy USA. Uvedli to šéfové amerických tajných služeb ve společném prohlášení, připraveném pro jednání v branném výboru amerického Senátu.

V syrské Džable explodovalo atentátnické auto

Nejméně devět mrtvých a 25 zraněných si vyžádal útok v syrské Džable. Oznámila to syrská státní televize. Na záběrech byly domy bez čelních stěn a zničené vozy. Bomba nastražená v autě explodovala v rušné obchodní části města.

USA zařadily na černou listinu syna Usámy bin Ládina

USA zařadily na černou listinu mezinárodních teroristů nejmladšího syna zabitého vůdce teroristické sítě al-Káida Usámy bin Ládina. Toto rozhodnutí pro Hamzu bin Láidina automaticky znamená i uvalení právních a finančních sankcí. /čtk/

E15

WWW.E15.CZ

ROK, KDY ČEŠI ZBOHATNOU INTERVENCE ČNB

Speciál v deníku E15 a na webu E15.cz

Kdy přesně to bude a jak bude konec intervencí vypadat? Data, statistiky, analýzy, rozhovory s bankéři a ekonomy.

15 MINUT PRO EKONOMIKU A BYZNYS

Vyrostla tu mladá generace špičkových architektů

■ Loni se po svých slavných buticích v **Londýně** a **New Yorku** pustila do prvního retailového projektu v Česku. Pro skupinu Premium Fashion Brands předělá obchody s módou Beltissimo. „Obchodní kultura se tu ještě nevyvinula. Například prodejny v **Pařížské ulici** jen kopírují zahraniční vzory,“ říká první dáma české architektury **Eva Jiříčná**.

Daniel Novák

EB V Praze se nyní věnujete předělávání obchodů s módou Beltissimo. Je pro architekta obvyklé, že se věnuje retailu?

Nikdy jsem vlastně retail dělat nechtěla. Nakonec mě ale pánbůh „potrestal“, takže prodejen udělala naše kancelář mnoho. Obchody Beltissimo jsou ovšem můj první retail v České republice. Máme za sebou pilotní prodejnu. Nyní si musíme

s majiteli sednout a vyhodnotit, jak funguje. Další prodejny pak už budou skutečně šité na míru. Podobně jsme postupovali, když jsme například pro společnost Joan & David dělali přes čtyřicet obchodů po celém světě.

EB Liší se moc projektování obchodů a domů?

V retailu není jednoduché začít. Například v Manchesteru a Londýně děláme na dvou zlatnických obchodech. Jsou součástí

!! Myslím, že zrovna projekt na zástavbu kolem Masarykova nádraží Zaha Hadid moc neviděla. Je tam snad jen jedna budova, které se její ruka dotkla. Pokud to celé někdo nedodělá, tak to zatím nedosahuje kvality projektů, které normálně dělala.

dvě stě let staré anglické firmy. Dělalí jsme pro ni už dříve sedmnáct prodejen. Až teď jsme však plně vystihli, co společnost reprezentuje a potřebuje. Obchodník musí s architektem spolupracovat, aby se vyjasnilo, co je vlastně úkolem projektanta. Protože když to dělá architekt sám o sobě, tak si víceméně dělá hračku pro sebe. Samozřejmě že každý obchodník chce hlavně maximalizovat prodej. Naším úkolem je, aby všechno zboží bylo dobře viditelné pro zákazníka, tedy dobře osvětlené a vystavené, aby bylo na dosah a zákazník se cítil dobře.

EB Jak hodnotíte úroveň českých obchodů?

Obchodní kultura se tu ještě nevyvinula. Například prodejny v Pařížské ulici jen kopírují zahraniční vzory. Jsou to osvědčené koncepty, které najdete v Paříži nebo Londýně. Není tu zatím nic originálního. Totéž platí o obchodních domech. Příklad bych to k tomu, jak vypadala Anglie v době, kdy jsem začala dělat obchody pro Josepha. Tehdy ještě nebylo zvykem, aby architekti dělali obchody. Stavitel prostě přišel, někam dal tyč a na ni se něco pověsilo. Průkopníkem v projektování obchodů se stal architekt Norman Foster, pro něhož tehdy dělal i Jan Kaplický.

EB Kde se v České republice stala chyba?

Klienti se musejí naučit, co vlastně chtějí. Architekti jsou vynalézáví a mohou vymyslet cokoliv. Aby prostor pro prodej fungoval, musejí na jeho vytváření s architektem spolupracovat.

EB Jak hodnotíte současnou českou architekturu?

Byla jsem v porotě soutěže Grand Prix architektů 2016 a mohu říci, že to, co jsem viděla, bylo podstatně lepší, než když jsem ve stejné komisi byla před deseti či více lety. Problém ale není jen na straně architektů. Je tu velmi málo lidí, kteří investici do staveb neberou jen jako stroj na peníze, ale řeší, jak Praze a České republice přinést něco dobrého. Všichni chtějí stavět buď za nic, nebo naopak postaví drahé byty, které si může dovolit jen část obyvatelstva, již většinou netvoří ani Češi.

|| Všichni chtějí stavět buď za nic, nebo naopak postaví drahé byty, které si může dovolit jen část obyvatelstva, již většinou netvoří ani Češi.

Třináct let jsem učila na Vysoké škole umělecko-průmyslové v Praze. Takže vím, že nadějných mladých architektů je skutečně velké množství. Jsem přesvědčená, že jsou ještě schopnější než například jejich angličtí vrstevníci.

EB V Praze se často probírá kolize nových staveb a historických domů. Existuje řešení?

Žádné město nemůže stagnovat. Skloubit citlivost k původnímu kontextu s potřebou přinést něco nového je ovšem velmi komplikované. Jen velmi málo lidí to umí. Avšak s dostatečnou pokorou se to lze naučit. Čím více se o to budeme snažit, tím bude výsledek lepší. Například Paříž je historické město, ale současně má množství nových budov, které do ní krásně zapadají. A nikdo si nemůže stěžovat, že ničí Paříž.

EB Jak je na tom nová pražská architektura ve srovnání se světovými metropolemi?

O možnostech srovnávání lze zatím mluvit jen stěží. Možná se na to ale dívám trochu nerealisticky, protože Londýn se za devětačtyřicet let, co v něm žiji, zásadně proměnil. Když jsem tam projektovala jednu ze svých prvních staveb, která stála na břehu Temže, tak mohla mít maximálně dvě patra, aby nezakryla výhled na Greenwich. Dnes Greenwich nikdo nevidí ani z jednoho břehu řeky. Rozhodně však neřikám, že by Praha měla vypadat jako Londýn nebo New York. Má krásné historické centrum, kvůli němuž sem lidé jezdí. A toho si musíme vážit.

EB Nevede ale snaha o ochranu památek k přebujelé regulaci?

Určitě. Ale je potřeba si uvědomit, že čeští památkáři nejsou o nic horší než v Anglii. V Manchesteru nyní pracujeme na projektu zlatnictví v budově z roku 1920. Město bylo za války silně poničeno bombardováním. A angličtí památkáři mi nelogicky tvrdili, že sklo

ve výlohách toho obchodu je původní. Osm měsíců nám trvalo, než jsme dostali stavební povolení.

EB Co vám ve světové architektuře udělalo největší radost?

To, co vytvořila nedávno zesnulá Zaha Hadid, nemá obdobu. Před jejím dílem, byť vzniklo během krátké doby, jde všechno ostatní stranou. Nádherné také je, co v Londýně vytvořil architekt Renzo Piano. Když se podíváte na jeho projekt nejvyšší londýnské budovy The Shard, tak zjistíte, že jen málokdo s ním může soutěžit. Stejně tak si ale musíme vážit detailů. Když někdo vymyslí dobrý stůl nebo židli, je to stejně důležité jako vydařený mrakodrap.

EB Zmínila jste Zahu Hadid. Co soudíte o projektu jejího studia na zástavbu kolem Masarykova nádraží v Praze?

Zrovna u tohoto projektu si myslím, že ho Zaha Hadid moc neviděla. Je tam snad jen jedna budova, které se její ruka dotkla. Celkově však jde o příliš hustou zástavbu malého místa. Pokud to celé někdo nedodělá, tak to zatím nedosahuje kvality projektů, které normálně dělala. V době před jejím úmrtím už pro ni navíc bylo problematické kontrolovat celé studio, které se rozrostlo do značné velikosti. To je ale problém všech velkých architektonických kanceláří. Například studio Normana Fostera rovněž produkuje mnoho projektů, které on nikdy neviděl. A také nemají vysokou úroveň.

Eva Jiřičná (77)

Zlínská rodačka vystudovala ČVUT v Praze, od roku 1968 žije v Londýně.

Ve Velké Británii provozuje studio Eva Jiricna Architects, v České republice spoluvlastní kancelář AI Design. Proslavila se projekty prémiových obchodů v Londýně a New Yorku. V České republice je mimo jiné autorkou Oranžerie Královské zahrady na Pražském hradě.

Tvář dne

„ Čím dříve inflace dosáhne dvouprocentního cíle, tím rychleji může ECB zvyšovat úrokové sazby. Těžili by z toho i střadatelé,

řekl šéf německého ekonomického institutu DIW Marcel Fratzscher

str. 6

Foto: profimedia.cz

Komentář

Bohumil Pečinka

Proč Babiš vyhraje volby

Andrej Babiš v uplynulých dvou dnech ukázal, proč vyhraje příští sněmovní volby. Má obrovskou chuť je vyhrát a je kvůli ní schopen – byť možná jen vnějškově – uznat své chyby.

Nejdříve nechal zrušit oficiální „udavačský web“ zaměřený na kontrolu účtenek v restauracích. Uznal tím, že stránky, které s takovou pompou zavedla jemu

podřízená Finanční správa, byly od počátku špatným projektem. Jen věcně: systém EET má v sobě zabudovanou vyhledávací činnost. Když má restaurace denní obrát sto tisíc korun a jsou tam pravidelná storna ve výši čtyřiceti tisíc, oznámí to systém úředníkům a na restauraci přijde finanční kontrola tak jako tak.

Nicméně v jakési horlivosti zavedla Finanční správa ještě práskačský web, kam mohli lidé anonymně hlásit, že v té a té restauraci nedostali účtenku. Po dvou týdnech bylo jasné, že všechno se zvrhlo do osobní msty a konkurenčního boje. Navíc tím, jak počty udání rostly, chyběli i lidé, kteří by byli schopni je všechna

řešit. Jako by byla rehabilitována stará protektorátně-komunistická mentalita „udej svého souseda“. Když situace začala být neúnosná, Babiš prostě ohlásil, že web vypíná. Tečka.

Ministr financí současně v předstihu oznámil, že pokud začne platit zákon o střetu zájmů a ministři nebudou moci vlastnit rozhodující podíly ve firmách, vyřeší si svou situaci už do konce ledna. Konkrétně chce akcie svého impéria Agrofert převést do blíže neurčeného správcovského fondu, v němž nemají figurovat jeho příbuzní. Nejvíce kritizovaný investiční fond Hartenberg chce přímo prodat. Jestli to skutečně udělá, výrazně tím oslabí argumen-

ty, které jej napadají za jeho byznysově-podnikatelské propojení s politikou. Velmi důležité ale bude, jaký status dostane mediální divize Agrofertu. Zpravodajská část některých Babišových médií v čele s Lidovými novinami je totiž plně k dispozici jeho zájmům a snaze dostat se do premiéřského křesla.

Třetím počinem bylo Babišovo prohlášení v televizi, že ne všechny části státu se dají řídit jako firma. To je šokující informace, která zdánlivě podemílá hlavní heslo minulých voleb. Současně je to výborný marketing, protože Babiš ukazuje, že se nebojí revidovat své myšlenky.

Když srovnáme ANO a dnešní parlamentní opozici, dá se na tom ukázat

jedno: můžete dělat chyby, můžete vlastně dělat skoro cokoli, jen nesmíte být vyčpělí. Jste-li, pak vás nikdo nebere vážně, ani když máte pravdu. Současně nesmíte být veřejnosti lhostejní. Nikoho nezajímá je horší než se mýlit.

Premiér Sobotka nedávno prohlásil, že jeho ministr financí jde nahoru proto, že používá doping, například mediální krytí. Tři prohlášení z posledních tří dnů naznačují, že když má člověk fantazii, dokáže kritiku marketingově obrátit v potlesk i bez médií. Jako v té dětské říkance – někdo umí a někdo čumí.

Autor je komentátorem týdeníku Reflex

NA HOUPAČCE

LuSt

Četnické humoresky po deseti letech

■ Scenáristický, kameramanský i obsahový výlet do historie se České televizi moc nepovedl. Četníci z Luhačovic nepokrytě cílí na fanoušky slavného seriálu Antonína Moskalyka.

Stanislav Šulc

Diváci prostřednictvím České televize znovu budou moci zavítat do první republiky. Tedy do její fiktivní televizní verze, kde je všechno téměř ideální, lidé na sebe byli hodní, pomáhali si a mluvili hezky spisovně. A sem tam se odehrál nějaký mord, který musí vyřešit parta dobrosděných a krásně vymydlených sympatáků.

Seriálová novinka veřejnoprávní stanice Četníci z Luhačovic nic nepředstírá – jde o nepokrytou snahu cílit na diváky, kteří rádi vzpomínají na neexistující ideály českého národa a také měli rádi Četnické humoresky. Odlesky zdařilého seriálu Antonína Moskalyka tu divák najde. Novinka se odehrává na Moravě (tedy v tom ještě ryzejším prostředí než Praha), na místní četnické stanici žije pár jímavých postav a vztahy v okolí Luhačovic se rozvinou do několika docela poutavých detektivních linek. A vše snímá televizní kamera, která jako by od posledních Četnických humoresk (rok 2007) neprodělala nejmenší technologický posun.

Tím však spojnice končí, protože tvůrci tohoto volného

pokračování přišli s několika podivnými rozhodnutími. Například postavu Hanse Geberta, bývalého šéfa strážnice za Rakouska-Uherska, hraje Pavel Zedníček. Nic proti němu, co má hrát, hraje skvěle. Ale ten příšerný patvar němčiny a češtiny je v jeho podání dokonale nevěrohodný. Dalším problémem je poměrně úzký četnický kádř, s nímž má divák prožívat jeho radosti i strasti. Všeho všude čtyři četníci a nějaký ten pomocný personál nenabízejí příliš široké pole pro rozvíjení hlubších delších zápletek, které by diváka nutily sledovat další epizody. Připomenout stačí,

co prožívala postava Tomáše Töpfera v Četnických humoreskách. Zde nic podobně epického neprobíhá.

Ale co je nejhorší, seriál scénáristicky ustrnul někde před dvaceti a více lety. Je příliš pomalý, scény skládá zcela neinvenčně za sebe, a ačkoli je všem jasné, jak případ dopadne, tvůrci s konečným rozuzlením počkají dalších 15 minut.

Tak snad příště raději méně výletů do historie. Současnost je neméně zajímavý prostor, jak dokládají jiné a mnohem povedenější seriály České televize Svět pod hlavou či Trpaslík.

Četníci z Luhačovic

(krimi, Česká republika, 12 epizod)

Hlavní tvůrce: Petr Bok

Hrají: Martin Donutil, Robert Hájek, Pavel Zedníček

Vysílá ČT1 od pátku 6. ledna

Hodnocení: 40 %

FAVORIT. Optimistický muzikál La La Land získal sedm nominací na Zlaté glóby.

Startuje sezona cen

■ Muzikál La La Land a dramata Místo u moře a Moonlight vedou nominace na letošní novinářské ceny Zlaté glóby, které se budou rozdávat v neděli v Los Angeles.

Iva Přivřelová

Pod dohledem populárního amerického moderátora talk show Jimmyho Fallona se v neděli 8. ledna udělí počtyřiasmdesáté Zlaté glóby. Na ceny sdružení zahraničních novinářů akreditovaných v Hollywoodu je tradičně nominována řada hvězd, od Amy Adamsové po Denzela Washingtona. Současnému trendu větší rasové diverzity novináři vyšli vstříc také šesti nominacemi pro černošské gay drama o dospívání Moonlight. O jednu víc má hlavní favorit večera, jazzový hollywoodský muzikál o snících La La Land.

Mezi velká překvapení patří také absence hitu Pixaru Hledá se Dory mezi animovanými snímky.

Od něj se očekává nadvláda v kategorii muzikál/komedie. Zde se novinka Damiena Chazella potkává mimo jiné s diváckými favority Deadpool a Božská Florence. Mezi nejlepší dramata se letos nedostala sci-fi Příchozí, nominovaná jen za výkon Amy Adamsové a za hudbu, ani novinka Martina Scorsese Mlčení. Tři šance na zisk glóby zato získal režijní comeback Mela Gibsona Hacksaw Ridge: Zrození hrdiny o skutečném osudu pacifisty za druhé světové války.

Výběr dramát doplňuje doják o hledání kořenů Lion, který se do českých kin chystá v březnu, a texaské krimi Hell or High Water. Kupodivu v seznamu nejlepších filmů chybějí Noční zvířata, díky nimž přitom Tom Ford dostal nominace za režii i scénář.

Mezi velká překvapení patří také absence hitu Pixaru Hledá se Dory mezi animovanými snímky, kde naopak figuruje švýcarský vítěz Evropské filmové ceny, loutkový Můj život Cuketky. O titul nejlepšího zahraničního filmu se německý Toni Erdmann utká s francouzskou cynickou komedií Elle, nominovanou i za výkon Isabelle Huppertové, či s netradičním chilským životopisem Neruda od Pabla Larraina. Stejný režisér je podepsaný pod snímkem Jackie, za nějž má šanci na glóbus herečka Natalie Portmanová.

Zlaté glóby spojují filmové kategorie s televizními. Kategorie seriálových dramát letos ignorovala Dům z karet a soustředila se na novinky Stranger Things, Westworld, This Is Us a The Crown, jimž konkuruje jediná stálice, Hra o trůny. V komediálních seriálech se vrací Viceprezident(ka), Transparent a loňský vítěz Mozart v džungli. Novináři si poprvé všimli sitkomů s převážně černošským obsazením Black-ish a Atlanta. U televizních filmů a minisérií se po úspěchu na Emmy čeká vítězství série Lid vs. O. J. Simpson z nového cyklu American Crime Story.

Autorka je spolupracovnicí redakce

Samoané oslavili hned dva Nové roky

■ Jako první přivítali rok 2017 lidé na Samojských ostrovech. Toto tichomořské souostroví ale rozetnula datová hranice, což přineslo kuriózní časové paradoxy. Silvestra tu slaví dvakrát a na sousední ostrov doplujete dřív, než jste vůbec vyrazili na cestu.

Tomáš Stingl

Samojské ostrovy jsou taková ztracená varta na konci světa. Přesněji řečeno uprostřed Tichého oceánu. Ale protože je nedávno rozdělila datová hranice, rázem je z tropické destinace místo, kde se dá podivuhodně cestovat časem.

Malé souostroví je totiž ještě rozděleno na dvě části. Ta východní je zámořským územím USA a jmenuje se tedy Americká Samoa. Zato západní ostrůvky tvoří

nezávislý stát Samoa. A právě ten se v roce 2011 rozhodl přejít na druhou stranu datové hranice. Důvody byly praktické. Západní Samoa je totiž daleko víc obchodně orientována na Nový Zéland a Austrálii a chtěla se k nim dotáhnout i časově. Mimochodem ze stejného důvodu zavedla i jízdu na silnici vlevo – aby mohla využívat auta upravená pro australský či novozélandský trh, kde se také řídí podle britské tradice vlevo.

VYNECHÁME PÁTEK, AŽ JE ROVNOU VÍKEND

„Přesunem“ za datovou hranici ale byla spuštěna série různých půvabných časoprostorových kouzel. Při překročení linie se totiž pomyslně mění čas o den. Na konci roku 2011, když se přesun udál, tak například Samoai najednou jeden den chyběl. Samoané to vyřešili jednoduše: prostě vynechali 30. prosinec a rovnou slavili silvestra. Asi se nemohli dočkat. Nebo hrálo roli, že

TANEC S OHNĚM. K oslavám na Samoi patří divoká ohňová show.

ten přeskočený den byl den pracovní, konkrétně pátek. Možná si Samoané, kteří jsou pověstní svým relaxovaným přístupem k životu, domluvili všechny nepříjemné pracovní schůzky na onen pátek při vědomí, že nikdy nepřijde.

V současnosti se zase oslavy Nového roku konají na souostroví dvakrát. Západní ostrovy uvítaly rok 2017 jako vůbec první místo planety. Zato lidé v Americké Samoi si přitukli až

o den později. Pokud sem tedy přeplul ze sousedního ostrova nějaký milovník večírků, užil si novoroční party dvakrát po sobě. Navíc takový výletník překonává rychlostní rekord. U cíle výletu je o několik hodin dřív, než vůbec vypluje.

KDE DNES ZNAMENÁ PŘEDEVCÍREM

Aby nebylo časových hříček na Samojských ostrovech málo, korunu tomu všemu nasadilo střídání letního

a zimního času. Americká Samoa má v těchto měsících čas ještě o hodinu posunutý, takže rozdíl mezi oběma půlkami souostroví je například teď v lednu dokonce 25 hodin. Při cestě směrem na západ tu tedy můžete poskočit dokonce o dva dny dopředu. Tichomořská Samoa tak konečně jako první země na světě naplnila Fučkovu vizi o zemi, kde zítra znamená včera.

Ne náhodou berou při všech těch časových hlavo-

lamech samotní Samoané čas prý velmi ležerně. Nikam nespěchají, rádi jedí a patří mezi nejtlustší národy světa. Úrodné souostroví, které je klasickým tichomořským tropickým rájem, dává většině ze čtvrt milionu obyvatel to, co potřebuje. Chlebovník, papáji, ananasy, mango, kokosové ořechy. Hodně Samoanů jezdí pracovat na Nový Zéland, s nímž je ta západní Samoa výrazně propojena.

TETOVANÍ POHODÁŘI

Ke koloritu Samoy patří ragby, které je tu jednoznačně sportem číslo jedna a v němž jsou Samoané velmi úspěšní i na mezinárodní scéně. Dalším typickým rysem Samojských ostrovů je bohaté tetování místních lidí. Fenomén tetování ostatně

DO VNITROZEMÍ.

V hledáčku turistů je krásný samojský vodopád Sopoaga skrytý v tropické zeleni.

z Oceánie původně pochází. K tradicím tu patří také divoké ohňové tance.

Vedle zemědělství je pro ekonomiku souostroví životodárný cestovní ruch. Turisté přijíždějí za koupáním na kýčovitě pěkné pláže, za potápěním ke korálům, za výšlapy k vodopádům

skrytým v bujně vegetaci. Ale především za klidem a blaženým bezčasím.

Hlavně nespěchat. S každou trampotou se dá na Samoi udělat krátký proces. Řešení lze přece odsunout někam mezi 24. až 25. hodinu. Případně na pátek. Třeba ho zase z kalendáře vyškrtnou.

PLAVBA DO LOŇSKÉHO ROKU. Pokud by se nějaký milovník večírků přeplavil z Upolu na sousední ostrovy Americké Samoa, mohl by si užít silvestrovskou párty ještě jednou.

HLAVNĚ NESPĚCHAT. Samoané žijí v poklidu, rádi jedí a patří mezi nejtlustší národy světa.

Od západu k východu, zmizel den pod vodu

Protože žijeme na kouli a protože jsme si vymysleli čas, musí být někde na planetě datová hranice. Bez ní by při obeplutí celého glóbusu (východním směrem) cestovatel „utekl“ o den napřed proti kalendáři. To si například neuvědomil dobrodruh Phileas Fogg v klasickém Vernově románu „Cesta kolem světa za osmdesát dní“ a už už mysl, že sázku o rychlé procestování planety o pár minut prohrál. Ve skutečnosti se do Londýna vrátil o den dříve. Právě ten den se přičítá nebo odečítá při překročení datové hranice, která vede přibližně po 180. poledníku nebo v jeho blízkosti. Aby nepůsobila příliš zmatků, je záměrně umístěna do Tichého oceánu, kde žije málo lidí. Jako jednoduchá pomůcka, ve kterém směru den přičíst nebo ubrat, slouží potměšilý školní veršík: „Od východu na západ, stejný den podvkrát. Od západu k východu, zmizel den pod vodu.“

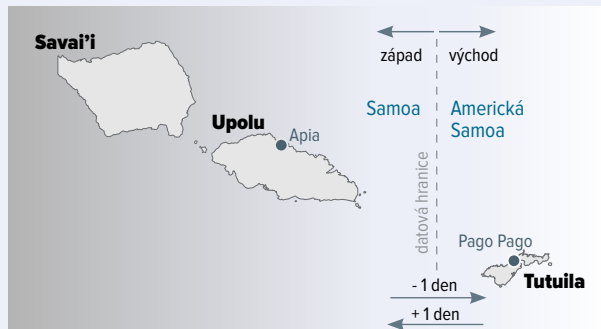

Foto dne

Foto: tisk

PAMÁTKA NA CHARTU 77. Jeden ze signatářů Charty 77 Zdeněk Bárta stojí u dočasněho pomníčku, který od včerejška připomíná dramatickou událost, jež provázela založení Charty 77. Pomníček je umístěn v Gymnazijské ulici v Praze 6. Stojí v místě, kde 6. ledna 1977 zatkl Státní bezpečnost Václava Havla a Pavla Landovského, kteří před ním ujížděli s prohlášením Charty 77 a seznamem podpisů k poštovním schránkám. Moderní umělecká instalace se skládá z několika poštovních schránek, ve kterých jsou dopisy s prohlášením Charty, jež si mohou kolemjdoucí zdarma vzít.

Tipy pro volný čas

VÝSTAVA

Kučera zobrazuje temnou poetiku Sudet

U příležitosti svých 70. narozenin představuje významný český fotograf a dokumentarista Jaroslav Kučera v galerii Czech Photo Centra kolekci fotografií s názvem Sudety. Kučera začal v pohraničí fotit na začátku devadesátých let s cílem zdokumentovat toto území „čtyřicet let poté“. Výstava potrvá do 15. ledna.

SPORT

Cyklokrosaři se utkají v Hlinsku

Již počtvrté se tuzemští cyklokrosaři poperou s tratí, kterou pro ně přichystali organizátoři Mistrovství České republiky v Hlinsku. Závody v ženských i mužských kategoriích se budou konat 7. ledna v parku v Olšinkách a v přilehlém okolí zimního stadionu. Na vrcholnou sportovní akci by měli dorazit všichni přední cyklokrosovní jezdci.

VÝLET

Turisté si vyšlápnou na Okoř

Tradiční tříkrálový pochod na Okoř pořádaný turistickými oddíly mládeže odstartuje tuto sobotu od 7.30 do 9 hodin z Vokovic. Jsou připraveny tradiční trasy 13, 16 (ta nevede přes Okoř), 28 a 44 kilometrů, cíl je ve Středočeském muzeu – zámku do 17.30 hodin. Na Okoři čeká účastníky malé turistické sázení. Vítěz dostane odměnu v Roztokách.

KONCERT

Strahov rozvibruje reggae

Návštěvu Klubu 007 na Strahově by si neměli dnes od 19 hodin ujít příznivci pražské ska-reggae kapely Fast Food Orchestra. Skupina začala vystupovat v roce 1998 a od té doby objela nejen celou republiku, ale vyrazí na turné i do zahraničí, například do Brazílie. Na dnešním koncertu představí svůj nový singl Stronger!

VYCHÁZKA

Putování po Barrandově představí jeho architekturu

V rámci vlastivědných procházek pořádaných Pražskou informační službou se zítra nabízí možnost dozvědět se něco nového o historii výstavby na Barrandově. Sraz je v 10 hodin u Filmových ateliérů, odkud trasa vycházky povede kolem řady pozoruhodných vil i chátrajících barrandovských teras až k bývalému plaveckému bazénu. /mas/